

مجله دانشکده پزشکی تهران

شماره ششم – اسفندماه ۱۳۵۴ – صفحه ۱۶۵

گزارش یک مورد نادر دیسکوئید لوپوس اریتماتو در محل خالکوبی

دکتر جواد اسکوئی

مشکوک بروز لوپوس اریتماتوی دیسکوئید رادر محل خالکوبی‌ها گزارش و تأیید ننموده‌اند در حالیکه وقوع راکسیونهای مختلف و تظاهرات گوناگون پوستی در محل خالکوبی‌ها گزارش گردیده و شناخته شده است ولی باید بگوییم که ظهور دیسکوئید لوپوس اریتماتو در محل خالکوبی نادر و کمیاب میباشد.

اخیراً بیماری که در ناحیه بازو-خالکوبی داشت بعلت وجود پلاکهای قرمز در ناحیه خالکوبی و صورت باینجا ب مراععه و با تشخیص دیسکوئید لوپوس اریتماتو توائید آن بوسیله بیوپسی مورد درمان قرار گرفته است و با اینکه گزارش‌های پراکنده‌ای از وجود پدیده‌های فتوسانسیوتی و یا راکسیونهای آلرژی در محلهای خالکوبی میتوان پیدا نمود ولی باید تاکید شود که این بیمار یک نمونه حقیقی از وقوع دیسکوئید لوپوس اریتماتو در محل خالکوبی است نه یک پدیده مربوط به حساسیت، ضمناً باید یاد آور شد که آندرسون در کتاب پاتولوژی عمومی اشاره مختصری نموده که ممکن است دیسکوئید لوپوس اریتماتو را در ناحیه خالکوبی نیز مشاهده نمود.

شرح حال بیمار

بیمار مرد سی ساله است که ۸ ماه پیش بعلت وجود خارش و پلاکهای قرمز رنگ بر روی محل خالکوبی بازوی راست که تاریخ شروع آنرا از یک سال پیش ذکر میکرد و همچنین وجود پلاکی

لوپوس اریتماتو یکی از بیماریهای دستگاه کولازن است که با تظاهرات و نشانه‌های مختلف در سیستم مذکور و پوست تجلی می‌نماید نحوه بروز یا بعیارت دیگر نشانه‌های اصلی پاتولوژی آن راکسیون انفلماتواری در پوست - مخاط سطوح سروزال - کلیه قلب - مفاصل - ریه‌ها و طحال میباشد که مسئولیت علائم مختلف کلینیکی آن نیز بعهده سیستم هماتوپوئیک است. شکل تظاهرات آن نیز در پوست باشکال و صور مختلف میباشد که نوع کلاسیک آن فرم دیسکوئید است.

دیسکوئید لوپوس اریتماتو پلاکی است با حدود مشخص - برجسته - نسبتاً سفت برنگ قرمز تا بنفش با تلازنگتازی و پوسته Scale در سطح عارضه همراه با آتروفی - رنگ پوسته ها معمولاً سفید تا خاکستری میباشد - دیسکوئید لوپوس اریتماتو ممکن است بشکل پروانه‌ای کاملاً مشخص قرینه یا غیر قرینه ظهور کند - این عارضه بیشتر در سطوحی که در معرض آفات قرار دارند دیده میشوند ولی این مسئله دلیل نخواهد شد که آنرا در سایر نقاط نبینیم.

این بیماری با تیولوژی نامعلوم (در حال حاضر اغلب آن را در زمرة بیماریهای ایمونولوژیک اتوایمون میدانند) ممکن است در آسیب‌های واردہ به پوست که در معرض نور آفتاب هم قرار گرفته‌اند بوجود آید ولی تاکنون جز در دو مورد

بحث

مقالات و مدارک متعددی که دال بر ظهور تظاهرات مختلف پوستی در محلهای خالکوبی باشد میتوان یافت که اغلب آنها عبارتندار ضایعات پسوریاژس-لیکنپلان - مرحله دوم یا سوم سیفیلیس و سارکوئید با راکسیون جسم خارجی ولی در مورد بروز دیسکوئید لوبوس اریتماتو در محل خالکوبی تنها یکمورد اشاره شده است (آندرسن) که در آن نویسنده عقیده دارد از جمله موارد نادر است . با توجه باینکه موارد بروز دیسکوئید لوبوس اریتماتو منحصرا در محل پیگمانته خالکوبی های بارنگ قرمزپیدا میشود بایدیاد آور شویم که رنگ دانه خال قرمز معمولاً یکی از سه ماده شیمیائی زیر است :

1- Cinnabar   2- Cadmium Selenide   3- Carmine

سینابار - (سولفید جیوه) معمولی ترین ماده شیمیائی است که در خالهای قرمز استفاده میشود و بیشتر همراه با حساسیت میباشد بعلت آنکه جیوه دارای خاصیت آلرژی و ایجاد کننده درماتیت تماسی است .

Contact Dermatitis   گلدشتاین در یک نمونه از پائزده راکسیون خالکوبی مقدار خیلی مختصری از کادمیم سلنید Cadmium Selenide در محل خال قرمز بدست آورد و از آزمایشات بعمل آورده چنین نتیجه گرفت که این ماده تمایل بیشتری به پدیدهء فتو توکسیک دارد تا یک راکسیون آلرژی همچنین از آزمایشات متعددی که برای بیرون از اثر آلرژیک سینابار بعمل آورده اند این نتیجه بدست آمده باینکه پاج تست در مورد این ماده زیادقابل اعتماد نیست ولی راکسیون مثبت به آمونیاک جیوه در ضایعات آلرژیک جیوه ای در خالکوبی ها وجود دارد و لهذا منفی بودن این تست در بیمار موردنظر امکان درماتیت تماسی را رد میکند . با یک مراجعته عمقی به مقالات منتشر شده در خواهیم یافت که در گذشته نیز چندین نمونه شبیه بیمار فوق وجود داشته است بطوری که HALL در سال ۱۹۴۳ گزارش داده است بیمار ۳۵ ساله ای همراه با دیسکوئید لوبوس اریتماتو که ضمناً در محل قرمخالکوبی وی نیز نشانه هایی از این عارضه داشته است این بیمار ۱۶ سال از سابقه خالکوبی وی سیری شده بود Maddem و همکارش نیز یک بیمار ۳۶ ساله را با تشخیص دیسکوئید لوبوس اریتماتو همراه با التهاب در

مشابه بر روی گونه چپ با سابقه چهارماهه به بخش پوست - مراجعه مورد آزمایش و درمان قرار گرفته است . بیمار تاریخ خالکوبی بر روی بازو را ۸ سال پیش ذکر نموده و بطوری که بخاطرداشت تا ۱۲ سال پیش ضایعات عود کننده پوستی در ناحیه گوش راست داشته است که با استفاده داروهای موضعی (نام آنها را بیاد ندارد) بهبودی یافته است . استفاده هر گونه دارو رادر محلهای فعلی منکر میباشد . فقط اظهار داشته است سه روز قبل از مراجعته به بخش پوست از Antabuse (داروئی که برای ترک الکل تجویز میشود) استفاده کرده است در آزمایشات بعمل آمده محل خالکوبی به دو رنگ قرمزو آبی بوده که در ناحیه قرم خال ضایعه اریتماتو - سفت با حدود تقریباً مشخص همراه با پوسته ریزی مشاهده گردید ولی ناحیه آبی عاری از هر گونه ضایعه ای بود . ضایعه روی گونه چپ نیز اریتماتو - سفت و با حالت انفلماتوری بود ولی ضایعه موجود در گوش راست بشکل اسکار که حاکی از زخم مشخص قبلی بود دیده میشد .

امتحانات آزمایشگاهی

عيار هموگلوبين ۱۶/۲ % تعداد گلبول سفید ۵۷۰۰ پروتئين توتال ۷/۲ - آلبومین ۱/۴ - کلسیم ۹/۲ - کلوکر ۱ گرم - کراتینین ۱/۲ - آسید اوریک ۶/۱ - آلکالن فسفاتاز ۲۵ (نرمال ۳۵ - ۸۵) - SGOT = ۵۰ LDH = ۱۷۵ آن ۱۲۵ تجزیه ادرار طبیعی و ANA فعال نبوده است .

بیوپسی

از دو محل صورت و بازو بعمل آمد که در هر دو محل هیبر - کراتوزیس با فروفرنگی طبقه شاخی - آتروفی اپیدرم همراه با دز نراثاسیون هیدرولیک - تراکم سلولهای لنفوسيت در اطراف عرقوق و زواید پوستی و تغییرات فیبرینوئید در بافت کولازن دیده شد در ناحیه پایی های درم ، ادم همراه با خروج گلبول قرم از عرقوق نیز بچشم میخورد . علام هیستولوژی فوق مشخصه دیسکوئید لوبوس اریتماتو میباشد . پاج تست با ۵% آمونیاک جیوه نتیجه منفی داد - استفاده موضعی از تریامسینولون (کرم) یکدهم درصد بهبودی نسبتاً سریع در عارضه صورت بوجود آورد ولی در ناحیه خالکوبی بازو تاثیر چندانی نداشت

یک دیسکوئید لوپوس اریتماتو اتفاقی هستند و یا آنکه یک ضایعه شبیه آن که بعلت راکسیون به ماده قرمز خالکوبی وجود آمده است.

خلاصه

بیماری ۳۵ ساله با وجود پلاکهای اریتماتویی - نسبتاً سفت و حالت انفلاما سیون در ناحیه صورت و ناحیه قرمز محل خالکوبی معرفی شده است که بیوپسی در محل خال و همچنین صورت مشخص دیسکوئید لوپوس اریتماتو است، گزارش‌های علمی پیدایش دیسکوئید لوپوس اریتماتو را در ناحیه قرمز خالکوبی یک عارضه نادر میداند، و با اینکه شواهد کلینیکی و بیوپسی در بیمار مورد بحث حکایت از وجود یک عارضه حقیقی دیسکوئید لوپوس اریتماتو مینماید ولی هنوز این سوال باقی می‌ماند که آیا این ضایعات دیسکوئید لوپوس اریتماتوی حقیقی است یا یک راکسیون غیرمعمولی جیوه نسبت به رنگ قرمز خال.

محل خال گزارش کردند Lamb و همکاران هم - چنین Lubach و همکاران هردو بیمارانی را گزارش کردند که دارای دیسکوئید لوپوس اریتماتو در ناحیه صورت بوده‌اند و بعد از آنکه با آفتاب تماس مکرر داشته از محل خالکوبی آنان نیز متورم شده است، جدیدترین گزارش مربوط به سال ۱۹۶۸ است که Fields و همکاران او بیمار ۳۵ ساله‌ای را که ۱۵ سال پیش خالکوبی کرده بودند گزارش کردند این بیمار ابتدا دچار پلاک قرمز در ناحیه قرمز خالکوبی می‌شد و سپس یک ضایعه شبیه آن در روی بینی قسمت بالای پشت ناحیه شقيقة راست و پشت گوش چپ به ترتیب در مدت کمتر از دو ماه پیدامیکند و علت آنرا نیز بسب قرار گرفتن بیمار در معرض اشعه اولتراویوله ذکر کرده است - بیوپسی در ناحیه گوش و پشت دیسکوئید لوپوس اریتماتو را تائید کرده است ولی نگارنده عقیده دارد که عارضه مربوط به محل خالکوبی نتیجه راکسیون فتوآلرژیک بوده است، با توجه به موارد بالا سوالی که بوجود می‌آید آن است که آیا این ضایعات

References

- 1- Denis Tetal : Clinical Dermatology, 1974- (1) - 5- 1
- 2- Fitz Patrick: Dermatology in General Medical , 1971- P. 1493.
- 3- Anderson, W. A. D.: Pathology 4 th Edition, St. Louis, M.O.C.V.Mosbyco. 1961, P. 1174.
- 4- Rook Thomas: Social and Medical Aspects of Tattooing. Practitioner, 169: 60, 1952 b.
- 5- Davis, R: Hazards of Tattooing, Armed Forces Medical Journal, 11: 261- 280 - 1960
- 6- Beerman, H. Lane, R.: Tattoo, American Journal of Medical Science , 227: 454- 55, 1954.
- 7- Goldstein, N, :Cadmium Sensitivity in Tattoos, Annals of Internal Medicine, 67: 984- 89, 1967.
- 8- Lamb, J, Jones, P, Morgan , R. Everett M. Further Studies in Light Sensitive Eruptions Arch. of Dermatology, 83: 568- 83, April 1961.
- 9- Hall; A.: The History of Tattooing and its Significance , Arch of Dermatology, and Syph, 47:610, 1943.
- 10- Madden, J. F. : Reactions in Tattoos, Arch of Derm. and Syph . 60: 789- 93, 1949.
- 11- Fields, J.P. Tetal: DLE in Red Tattoos, Arch. of Derm., 98: 667, 1968.